
Παγκόσμιος Οίκονομία

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1938

Ἡ διεθνὴς πολιτικὴ κατάστασις τῶν τελευταίων μηνῶν ἔσχεν ἐπὶ τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας δυσμενῆ ἀντίκτυπον, ὅστις ἐξεδηλώθη ἔντονώτερος ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου. Οἱ φόβοι ἐπικειμένου πολέμου προεκάλεσαν χαλάρωσιν τῆς δραστηριότητος τῶν περισσοτέρων βιομηχανιῶν, πλὴν τῶν πολεμικῶν, μείωσιν τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως, μεγάλας μετακινήσεις κεφαλαίων καὶ χρυσοῦ, ἀποτόμους συναλλαγματικὰς διακυμάνσεις, πτώσιν τῆς στερλίνας ἔναντι τοῦ δολλαρίου, γενικὴν πτώσιν τῶν τιμῶν τῶν χρηματιστηριακῶν ἀξιῶν, ἀνατίμησιν τῶν μετάλλων καὶ πρώτων ὑλῶν καὶ ὑψώσιν τῶν ἀσφαλίστρων καὶ τῶν ναύλων.

Ἡ διάσκεψις τοῦ Μονάχου καὶ ἡ ἐκ ταύτης δημιουργηθεῖσα αἰσιοδοξία ἀνέκοψαν τὴν πρὸς τὰ χεῖρω πορείαν τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας, εἰς τὰς διεθνεῖς δὲ χρηματιστηριακὰς ἀγορὰς αἱ ἀξίαι ἀνέκτησαν ἐν πολλοῖς τὸ ἀπολεσθὲν ἔδαφος.

Δυστυχῶς ἡ παρατηρηθεῖσα ὑφεσις ἦτο ἔντελῶς προσωρινοῦ χαρακτῆρος. Εὐθύς ὡς ὁ διεθνὴς πολιτικὸς ὀρίζων ἤρχισε πάλιν ἀμαυρούμενος, διὰ διαφόρων πολιτικῶν ἐκδηλώσεων καὶ δι' ἀναγγελίας νέων ἐξοπλισμῶν ἐκ μέρους τῶν κυβερνήσεων, ἡ σημειωθεῖσα βελτίωσις τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν ἀνεκόπη. Αἱ κυριώτεραι ἀγοραὶ ἀξιῶν ἤρχισαν πάλιν χαλαρούμεναι καὶ ἡ φυγὴ χρυσοῦ καὶ κεφαλαίων πρὸς τὰς Ἡν. Πολιτείας ἐπανελήφθη.

Ἡ κατάστασις αὕτη τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας συνεχίσθη καθ' ὅλον τὸν μῆνα Ὀκτώβριον καὶ κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς συνεχιζομένης πολιτικῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς νομισματικῆς ἀσταθείας ἐκ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας. Εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας, πλὴν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν ἔνθα ἐσημειώθη παροδικὴ αὔξησις τῆς βιομηχ. δραστηριότητος, παρατηρεῖται στασιμότης τῶν ἐργασιῶν, ἐνῶ αἱ μεγάλαι ἀγοραὶ ἀξιῶν ἐμπορευμάτων καὶ πάλιν ἐξακολου-

θοῦν νὰ ὑφίστανται τὸν ἀντίκτυπον τῆς ἀνωμάλου πολιτικῆς καὶ νομισματικῆς καταστάσεως.

Ἀναλυτικῶς ἡ ἐξέλιξις εἰς τὰς καθ' ἕκαστα ἀγορὰς ἔχει ὡς κατωτέρω:

α) **Ἀγορὰ ἐμπορευμάτων.**— Μετὰ τὴν πάροδον τῆς πολιτικῆς κρίσεως τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ διεθνὴς ἐμπορευματογορὰ ἐνεφάνισε, ἀρχομένου τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐνδείξεις χαλαρώσεως. Σημαντικὴν ἰδίαν πτώσιν ἐσημείωσαν αἱ τιμαὶ τῶν δημητριακῶν, τῆς ὀρύζης καὶ πετρελαίου, διατηρηθεῖσαι εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα μέχρι τέλους τοῦ μηνός. Ἐξαίρεσιν ἀπετέλεσεν ἡ τιμὴ τοῦ σίτου, ἣτις μετὰ προσωρινὴν κάμψιν, ἐπανῆλθε κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνός εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἐπίσης ἡ πτώσις τῶν τιμῶν τῶν ἄλλων ἐμπορευμάτων ἀνεκόπη ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἐν Ἀμερικῇ, εἰς ὠρισμένα μάλιστα προϊόντα, ὡς τὰ σιδηροῦχα μέταλλα καὶ ὁ βάμβαξ, ἐσημειώθη ὕψωσις

Κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον ἡ διεθνὴς ἀγορὰ ἐμπορευμάτων ὑπῆρξεν ἡρεμος ἀλλὰ χαλαρά. Ἡ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας προεκάλεσε πτώσιν τῶν τιμῶν εἰς τὴν ἀμερικανικὴν ἀγορὰν ἐμπορευμάτων, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιδράσῃ ἀνατιμητικῶς ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς ἀγορᾶς. Ἐκ τῶν βασικῶν προϊόντων ἐσημείωσαν κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον πτώσιν ὁ σίτος, τὰ σιδηροῦχα μέταλλα, ἐκτὸς τοῦ κασσιτέρου καὶ τοῦ καουτσούκ. Ἀντιθέτως ἀνετιμήθησαν ἑλαφρῶς ὁ ἀμερικανικὸς βάμβαξ καὶ ὁ κασσίτερος, τοῦ ὁποίου ἡ αὔξησις τῆς τιμῆς ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς διεθνοῦς ἐπιτροπῆς, ὅπως διατηρήσῃ ἀμετάβλητον τὸ ποσοστὸν ἐξαγωγῆς κατὰ τὸ α' τρίμηνον τοῦ 1939.

β) **Ἀγορὰ ἀξιῶν.**— Κατὰ τοὺς μῆνας Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον εἰς τὰς κυριώτερας χρηματιστηριακὰς ἀγορὰς ἐπεκράτησε γενικῶς, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν πολιτικῶν γεγονότων, ὑποτιμητικὴ τάσις, καταστάσα ἐντονωτέρα κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς πολιτικῆς κρίσεως εἶχεν εὐμενῶς ζωηρὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς διεθνοῦς χρηματαγορᾶς. Ἐν τούτοις ἡ μετὰ τὴν Συμφωνίαν τοῦ Μονάχου ἐπικρατήσασα ἐκ νέου ἀπαισιοδοξία ὡς πρὸς τὴν ἔκθασιν τῆς διεθνοῦς καταστάσεως, ἀνέστειλε τὴν βελτίωσιν τῶν ἀξιῶν, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἐκυμάνθησαν πάντως καθ' ὅλον τὸν μῆνα Ὀκτώβριον εἰς ἐπίπεδα ἀνώτερα τῶν τοῦ προηγουμένου μηνός.

Ἀντιθέτως κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον αἱ χρηματιστηριακαὶ ἀξίαι ἐσημείωσαν ὑποτιμητικὰς τάσεις εἰς τὰ κυριώτερα Χρηματιστήρια, πλὴν τοῦ Χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων, ἔνθα ἐπῆλθε βελτίωσις τοῦ ἐπιπέδου αὐτῶν. Ἡ εἰς τὰ λοιπὰ Χρηματιστήρια σημειωθείσα χαλάρωσις δέον ν' ἀποδοθῇ γενικῶς εἰς τὴν ἀστάθειαν τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς καὶ νομισματικῆς καταστάσεως καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ μηνός παρατηρηθεῖσαν πτώσιν τῶν τιμῶν εἰς τὸ Χρηματιστήριον τῆς Ν. Ὑόρκης.

Ἀναλυτικῶς ἡ κίνησις τῶν τιμῶν εἰς τὰ κυριώτερα Χρηματιστήρια διεγράφη ὡς ἑξῆς:

Μ Η Ν Ε Σ	Ν. ΥΟΡΚΗ	ΛΟΝΔΙΝΟΝ		ΠΑΡΙΣΙΟΙ
	Δείκτης βιομηχ. ἀξιῶν	Δείκτης Μετοχῶν	Δείκτης Ὁμολογιῶν	Γενικός Δείκτης
Ἰούλιος	141,2	85,8	129,6	95,4
Αὔγουστος	139,3	82,2	128,4	92,9
Σεπτέμβριος	129,9 (27/9)	73,7 (28/9)	119,9 (27/9)	80,3 (28/9)
	141,4 (30/9)	83,5 (30/9)	125,8 (30/9)	90,6 (30/9)
Ὀκτώβριος	151,7	83,3	125,5	93,7
Νοέμβριος	149,8	81,8	124,2	99,2

γ) Ἀγορὰ συναλλάγματος.— Ἡ μεγάλη ζήτησις δολλαρίων καὶ χρυσοῦ εἰς τὰς κυριώτερας ἀγορὰς συναλλάγματος καὶ αἱ μετακινήσεις κεφαλαίων ἐξ Εὐρώπης πρὸς Ἀμερικὴν — φαινόμενα τὰ ὁποῖα, ἐμφανισθέντα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου, ἐνετάθησαν κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον — καὶ ἡ ἐντεῦθεν σημειωθείσα μεγάλη προσφορὰ συναλλάγματος ἐπὶ Λονδίνου, εἶχον ὡς συνέπειαν τὴν ὑποχώρησιν τῆς τιμῆς τῆς στερλίνας ἀπὸ δολλάρια 4,91 τὴν 30 Ἰουλίου εἰς δολλάρια 4,85 τὴν 31 Αὐγούστου, 4,61 τὴν 28 Σεπτεμβρίου καὶ 4,82 τὴν 30 ἰδίου μηνός. Ἀνάλογοι ὑπῆρξαν καὶ αἱ διακυμάνσεις τοῦ φράγκου ἔναντι τοῦ δολλαρίου. Ἐκ τῶν λοιπῶν νομισμάτων ἐκινήθησαν ἀνατιμητικῶς ἔναντι τῆς στερλίνας, κατὰ τὸ δίμηνον Αὐγούστου — Σεπτεμβρίου, τὸ ἐλβετικὸν φράγκον, τὸ ὀλλανδικὸν φλορίνιον, ἡ λιρέττα, τὸ μάρκον καὶ τὸ βέλγα.

Κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον ἐπηκολούθησε νέα ὑποτίμησις τῆς στερλίνας καὶ τοῦ γαλλικοῦ φράγκου ἔναντι τοῦ δολλαρίου καὶ τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν μὴ συνδεδεμένων μὲ τὴν στερλίαν νομισμάτων. Ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ὑποτιμήσεως, ἣτις συνεχίσθη καὶ κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον, δέον ν' ἀναζητηθῆ εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῆς διαρροῆς κεφαλαίων καὶ χρυσοῦ ἐξ Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀμερικὴν, εἰδικώτερον δὲ ὡς πρὸς τὸ γαλλικὸν φράγκον, εἰς τὴν ἐκκρεμότητα τῆς δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς Γαλλίας καὶ τὰς ἐντεῦθεν δημιουργουμένας ψυχολογικὰς ἐπιδράσεις.

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑποτιμητικὴ τάσις ἀνεκόπη κατὰ τὰ τέλη Νοεμβρίου, σημειωθείσης ἐλαφρᾶς ἀνατιμήσεως τῆς στερλίνας. Τὴν ἀνατίμησιν ταύτην προεκάλεσαν αἱ φῆμαι περὶ ἐπικειμένου ὑποβιβασμοῦ τοῦ δολλαρίου πρὸς τὸν σκοπὸν τονώσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ καταπολεμήσεως τοῦ ἀγγλικοῦ συναγωνισμοῦ.

δ) Ἀγορὰ ναύλων.— Ἡ κατὰ τοὺς μῆνας Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον παρατηρηθεῖσα ὕψωσις τῶν ναύλων ἀνεκόπη ἀπὸ τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου, σημειωθείσης ἀντιθέτου τάσεως. Οὕτω ὁ ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ «Economist» καταρτιζόμενος γενικὸς ναυλοδείκτης

δεικνύει πτώσιν ἀπὸ 113,0 τὸν Σεπτέμβριον εἰς 110,6 τὸν Ὀκτώβριον καὶ 109,4 τὸν Νοέμβριον.

Ἡ τοιαύτη χαλάρωσις τῆς ναυλαγορᾶς πρέπει ν' ἀποδοθῆ γενικῶς εἰς τὴν συνεπείᾳ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως μείωσιν τῆς κινήσεως τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου.

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ πτώσις αὕτη τῶν ναύλων δέν εἶναι οὔτε γενική, οὔτε ὁμοιόμορφος. Οὔτω τὴν μεγαλειτέραν πτώσιν δεικνύουν οἱ ναῦλοι Νοτίου Ἀμερικῆς, Ἰνδιῶν, Ἀπὼ Ἀνατολῆς καὶ Ἀντιθέτως ὑψώθησαν ἐλαφρῶς, ἰδίᾳ κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον, οἱ ναῦλοι Βορείου Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας.
